

iet dan van een
wordt ge-in-sti-
". En dan die
et lichaam van
Ja, dat de bijbel
Er is een hoofd,
spraak van een
enen) geeft via
an bewegen ze
rekt (maar nu
streng aan dat
teens naar het
alleen welkom,
trekt naar de

el ook wel van
nder: er is ook
het Hoofd,
ten woont.
DE GEEST ER
Volgens de Va-
de Schrift, de
e evangelisatie,
Wie zegt, dat
rganisch"
ADERING van
ten, en re-
nder dat beeld
ten-peesen be-
"Hoofd" en
len dokter met
n eenmaal har-
van de beeld-
fig, hem ineens
hart" begint.
n soms nog al
us Aquinas. Die
i, dat men dan
het "hoofd"
(III, q. 8, art.
nbevelen, want
neindige door-
rshuwing
ut het woord
aan de "orga-
ader-een-hoofd,
of op het RE-
die kan van
zeggen de lit-
tan ook zoowel
t lichaam", als
i den staat re-
van buiten de
n" was; thans
oning, regeert
at anders zijn.
En hoofd, dat
i een "grens"?
zonder lichaam
t lichaam geen
Christus lezen,
en geen veld-
en we een an-
l-met-hersenen,
i den hemel,
el een onjuiste
de kerk (het
en deel. Maar
lang lichaam:
t, het onderste
olken; bōven
eden. Vreemde
aan de over-
r het kan heel
agveld, en het
n ik wou ook
eeldspraak.

erugdenkt aan
komt ge voor
gging, de aan-
s enkele weken
t, toen Paulus
officiële taal
tuut, een bur-
ngemeenschap,
iden werd. Er
collectie geen
e eenheid
andere vraag.
rk Gezag, dat
et Stipulaties,
e stad, de bur-
ion, een staat,
neenebest,
en moet.
ganisme, maar

ng (basileus)
groeide volks-
usurpator, die
sweld een rijk
Ve gelooven er
door ons ge-
seileus, dat was
geweldenaar
s van anderen,

die ook basileus heeten. En Hij heet ook Despoet.

Neem nu eens even aan, dat Paulus in Ef. 4:16 het woord "lichaam" zóó bedoeld heeft, niet als zoon dier- of menschenlijf, dat uit een kiem, een ei, een foetus gegroeid is (want Christus heeft heusch zoon lichaam in de kerk niet), maar als zoon rijk-verband, zoon staat, zoon grootheid, die in-elkaar-gezet was, zoon instituut, zoon getimmerte, zoon huis b.v., hoe dan?

Hij spreekt van "het lichaam SAMENVOEGEN". Dat gaat niet best bij een organischen groei; er wordt geen baby in-elkaar-gezet, het is geen robot, en geen pop. Maar het griekse woord wordt wel gebruikt voor aan-elkaar-passen, over-elkaar-heen-schuiven; en al men muziekinstrumenten doet samen-stemmen, dan is dat, vlak voordat de ouverture begint, in het orkest, geen geleidelijk groeien van een eerste accoord, maar een draaien en wringen aan de vloosnaren, opdat ze toch maar den goeden toon te pakken krijgen naar de a, die het fluitje van den dirigent of van het orgel aangeeft. Het griekse woord wordt gebruikt voor de "partes aedificii", de deelen van een gebouw. Een getimmerte. In-stituut.

En dan verder: het lichaam moet worden "SAMEN VASTGEMAAKT". Kunt u zich dat indenken bij een plantje, een baby? Een ei? Ik niet, tenzij ik weer aan een pop of kunstmatigen mensch moet denken. Maar het griekse woord wordt gebruikt voor het bijeen-brengen, het samen-doen-gaan, misschien wel door dwang, of door "geleide oeconomie" van wie anders niet samen marcheerden zouden. Het griekse woord komt óók voor in de beteekenis van: door een verband vereenigen. Door een transcendente leiding bij elkaar brengen (b.v. joden en heidenen). Het samen komen van een man en een vrouw in de daad der paring. Het gaat van buiten af, als God Adam zijn huisvrouw als met zijn hand toebrengt (hetzelfde begrip). Bedoeld grieksch woord komt ook voor (tot in den bijbel toe) ter kenschetsing van den arbeid van wie een syllogisme opstelt. Een sluit-rede. Hoe gaat dat toe? Wel: je redeneert bij je zelf: dit feit weet ik, dat andere feit is me óók bekend, als ik nu "de stukjes en beetjes" bij elkaar leg, dan kan ik daaruit dit en dat opmaken, concludeeren. Daar hebt ge het beeld van combineeren, van de stukken en brokken bij elkaar voegen, de losse deelen in elkaar leggen. Het werkwoord past voor een legpuzzel; niet voor den groei van een lichaam.

In hetzelfde verband spreekt Paulus dan ook van "voegsel", "verbinding". Het griekse woord kan beteekenen: een verbindingsbalk, zooiets, als b.v. in een gebouw den opstaanden muur verbindt aan het naar boven schuin op te trekken dak. Om den boel goed vast te houden. Weer het beeld van architectonie; daarna van een wijs beleid, dat in een gemeenebest zorgt voor de verbindingen (joints). Het beeld van getimmerde, instituut. Geen natuurlijke symbiose, doch een langs hooger en weg, door een ordenend verstand (dat van buiten af werkte), verkregen en geschapen verbintenissen.

En dan is er nog een merkwaardig grieksch werkwoord. Epichorégia (verleening, aanvoer, toevoer). Die voegselen van daarnet (die steunbalken, die hecht-ankers) moeten worden "verleend". Hoe gaat dat toe? Krijg ik soms peezen "verleend" om mijn spieren aan elkaar te hechten? Neen; maar de timmerman en de metselaar opereeren zóó samen, dat de metselaar de balken en de kozijnen krijgt toegeschoven op de stellage, waar hij aan 't werken staat. Het griekse woord wordt gebruikt voor iemand die als zaaiër zaad krijgt toegewezen, aangevoerd, of als eter brood (2 Cor. 9:10). Ik kan daar niets "organisch" in terugvinden. Als ons de Geest "verleend" wordt (hetzelfde woord, Gal. 3:5) gaat dat ook niet vanzelf, maar komt dat van boven af. Als we den "ruimen ingang" verkrijgen in het koninkrijk der hemelen (weer hetzelfde woord) komt er heel wat voor kijken, dat gaat zóó maar niet, zeggen we elkaar. Als ik bij dat griekse woord voor "suppediteeren", verschaffen, denk aan de luchtbrug van Londen naar Berlijn, dan ben ik geloof ik, waar ik wezen moet. Een zorgen voor toevoer, zoodat de boel marcheerden blijft, en stagnatie uitblijft.

Daar hebben we nu een van die beroemde plaatsen over het "lichaam van Christus". Tot in de fijnste details klopt alles precies met de reeds gevonden opvatting van lichaam als gemeenebest, staat, in-stituut.

En dan die BRUID? Ja, ja. U denkt, op zijn westersch, aan een bruidegom en een bruid, die mekaar erg liefhebben, en zoo, en die dan eindelijk, organisch, elkaar in de armen vallen, en dan eens erover denken, ook nog papa te "raadplegen", zeg maar: te informeren. Maar wij zijn hier in de taal van den bijbel. Daar wordt een bruid gekocht; en het kind heeft niets in te brengen. En ook al staat ze onder de "exousia" ("bevoegdheid") van den bruidegom, ze is nog een poos onder de "dynamis", de macht, van den vader. En er is een handel over haar hoofd heen gevoerd, en zoo is ze verkoren tot bruid, en de acte is geteekend, niet door haar zelf, maar door wie over haar beschikten. En als ze dan later den bruidegom leert lief krijgen, nu ja, dan komt dat DAARNA (organisch) en omdat ze zich conformeert aan zijn haar bekend gemaakte beschikking. Maar er is dan pas organische groei, als er eerst was een

beheerschend in elkaar zetten van een transcendenden handel. Het huwelijk is heel gewoon maakwerk. En die "onbevleete" bruid? Wij denken dan aan een bruid, die lid voor lid opgepoetst is, zonder zonde in de individuen. Mis. Petrus (2 Petr. 2:13) zegt: die kettters, die libertijnische scheurmakers, die haeretici, zijn "vlekken" in uw liefdemaaltijden. Als de staat van N.S.B.-ers gezuiverd is, dan is de gezuiverde staat (op dat punt) "onbevleet". En als de kerk van de scheurmakers gezuiverd is (denk daaraan, als ze u, zie elders in dit nummer, in de zeef van Satan willen brengen) dan is de bruid zonder vlek of rimpel. Bruid is weer stad! Een huwelijk is hier een rechtshandel, die met organische liefde niet veel te maken heeft. De bruid is gekocht; daar moesten wij een beetje meer respect voor hebben. En er is heusch geen voorafgaande bruidswil aan te pas gekomen.

Ja, die bruid. Ik dacht, dat in de kleine profeten twee zusters twee rijken waren. En ik dacht, dat als aan Johannes de bruid getoond wordt, hij een STAD komt te zien. En ik dacht, dat als de kerk moeder der geloovigen heet, we van een JERUZALEM hooren spreken, een stad, die baart tot een zekere rechtspositie, d.w.z. met een zeker burgerrecht, maar dan anders dan van Romeinen en van inwoners van Tarsis.

DE HEILIGE GEEST

Hoe heerlijk is 't genadewerk
van Christus' geest in Christus' kerk,
bij waterbron en beken,
bij dauw of stroom, die 't land besproeit,
bij regen, die van boven vloeit
en bruischt, met recht gebleken!

Hoe vruchtbaar wordt de ziel, hoe vroom,
van God gezegend met uw stroom,
zoo wild en woest van zeden,
als een woestijn en dorre hei,
verandert 't in een schoone wei,
en luthof zelfs, als Eden.

De wereld houdt het overal
met goot- en poelnaat, bittre gal;
stinkt vuil van veel gebreken,
drinkt gulzig moordend zelfvergift,
en wat haar dorst en domme drift
niet lescht, maar helpt ontsteken.

Wat raad? hoe krijgt de ziel, beklad,
benauwd, en dorstig, hemelach nat?
Geen mensch dankt dit zichzelf.
Geen eigen vlijt, noch vroomheid kon
verdiene deez' genadebron
met spitten of met delven.

Gebreuk en armoe van den mensch
zijn beel, zijn zucht, zijn wil en wensch,
zijn zielsdorst, mild te laven,
krijgt watren van Gods paradijs
te koop, doch zonder geld en prijs.
Zoo veilt hij d' eelste gaven.

O God, o Geest, die overmild
uwe gaven schenkt, en zielpijn stilt,
Zijg neer in lage dalen;
daal neer, vloei neer en overstort
ons hart, dat droog ligt en verdort,
met uwe waterstralen.

JOHANNES VOLLENHOVE (1631-1708)

Pinksterfeest en de „afgescheiden” kerk

UIT DE SCHRIFT

.....waren zij allen eendrachtig bijeen.

Hand. 2:1b.

„Allen eendrachtig bijeen!”

Ja, zeggen de menschen vandaag, toen was het toch wel écht Pinksterfeest. Want toen was er éénheid!

Kom daar vandaag eens om! De één gaat hierheen, de ander een paar straten verder. Ze vierten Pinksterfeest als „afgescheiden” kerken. Ze noemen beiden den Geest, en ze zingen allebei: Looft den Geest! En ze bidden allebei: Veni, Creator Spiritus! Maar ze doen het niet „eendrachtig bijeen”!

Misschien gebruiken ze wel één gebouw. Zoo tegen half elf staat de eene gemeente op de andere te wachten. Want ze willen Pinksterfeest vierten, doch ze willen dat niet anders doen dan in hun star isolement. De „afgescheidenen”!

Op dien eersten Pinksterdag waren het toch ook menschen, verschillend van aanleg en karakter, van ligging en opvatting. Maar ze waren toen toch nog zoo breed dat ze allen „eendrachtig bijeen” konden zijn. En bij ons leidt elke nuance tot een tegenstelling, en elke tegenstelling eindigt in een breuk!

Wordt het niet de hoogste tijd, dat we weer den stijl van de eerste Pinkstergemeente gaan vertoonen?

Ik geloof het ook. Het is meer dan tijd. Elk Pinksterfeest maakt de verantwoordelijkheid immers groter?

Maar dan zullen we ook moeten doen, zooals die

En wat die KUDDE betreft; is dat „organisch”, meneer? Geen sprake van. „Organische” kudde, daarvoor moet u naar de binnenlanden van Afrika, waar Hagenbeek zijn zebra's vandaan haalt en zijn olifanten. Een WILDE kudde van WILDE beesten, die vindt ge daar. Maar als de bijbel van een kudde spreekt, dan heeft hij het over een EIGENAAR van schapen, die ze uitkoos, teeltkeus inclusief, naar transcendent behagen. En die de schapen overlevert aan een wachter. En die een stal ervoor gebouwd heeft. Kortom, het is allemaal kunstwerk, maakwerk, instituut. Wel gebruikt de eigenaar, en ook de betaalde herder, de organische neigingen van de schapen; maar er is eerst een IN ELKAAR GEZETTE kudde, en dan pas komt er een geleide oeconomie, en de geleide epichorégia! — zie boven — van etenswaar voor de schapen en van bakken en stroo voor de stallen. Het is niet anders dan het net van de visschers der menschen; er is geen organische school haringen, maar een door geraffineerde hersens bij elkaar gebrachte collectie visschen straks in het ruim.

Met dien wijnstok is het niet anders, Joh. 15. Een wilde wingerd, die ergens uitbot tusschen een opening in den drogen muur? Neen, een landman is er bij, en hij heeft een snoeimes, en hij heeft hem geplant, en laat er mest om leggen, en hakt er takken af, en ent er loten in. Het is allemaal maakwerk, instituut.

Zoodat het ons, op dezen Pinksterdag, nuttig voorkomt, dat we uit dankbaarheid voor wat de Geest ons schonk, de beeldspraak van lichaam, bruid, kudde, wijnstok van Christus beter gaan lezen. En beven voor het geweld van God, die de kerk heeft geïnstitueerd. Het ging slécht met de kerk toen men volgende gelijkenissen kon uitspreken:

a) Inzake het lichaam: de N.S.B.-ers waren vaak goed bedoelende menschen, ze hadden vaderlandsliefde; vaderlandsliefde is een organische trek in goeie vaderlanders; ze waren dus vaderlanders naar het onzichtbare, leve de staat als organisatie: straks komen alle vaderlandsminnaars thuis, wat zal dat zalig zijn.

b) Inzake de bruid: eenige meisjes hadden verlangen naar een of ander huwelijksdetail; de ééne verlangde naar een aardig meubilaar, een tweede naar een goed home, een derde naar een kind, een vierde naar wat anders. Organisch groeide dat; het organische — want dat is toch maar léven, meneer! — riepen ze uit als hoofdzaak; en om een huwelijkscontract waarbij de WETTIGE KOOP geregeld en met bloed bezegeld werd, maalden zij niet. Zij liepen organisch met den bruidegom mee, en zelden: wanneer hebben we u niet verlangd?

c) Inzake de kudde: de schapen en de bokken zelden: alle schapen die van dezen stal niet zijn, die behoeft ons niemand toe te brengen; want Gó zal ze wel vinden, straks in de schuur..... pardon, in de wei, om niet te zeggen: de Gesublimeerde Jungle.

d) Inzake den wijnstok: als u maar een loot bent-met-sappen, zoo spraken de loten van den éénen boom tegen die van den ander, met religieuze sappen, dan zal geen mensch, behalve dan een maniak, ooit met u praten gaan over het inenten in een anderen stam. Sappen, meneer, sappen, daar komt het op aan. Laat Paulus maar over enten prakkiseeren.

Ik zeg: het was niet best in de kerk, toen zulke goddelooze gelijkenissen voor grif kerkgeld verkocht werden. Kerkgeld is soms grif te geef. Je hoeft maar dierbaar te doen en je krijgt het.

K. S.

eerste kerk deed: „eendrachtig bijeen”.

Dat beteekent: we moeten nu eens ophouden dierbare opmerkingen ten beste te geven over eendracht, en als Pinkstergebed af te kondigen een Christendom boven geloofsverdeeldheid. En we moeten ook eens ophouden broederhanden te geven, die over de kerkmuren heen elkaar raken.

We moeten maar eens simpel ernst maken met het evangelie, zooals het hier staat.

Heel letterlijk vertaald staat er niets van eendracht en harmonie. Er staat: ze waren samen op dezelfde plaats.

Men moet niet zeggen, dat Lucas zich wel heel ongelukkig uitdrukt, door twee termen te gebruiken, die beide hetzelfde zeggen. Het schijnt hoogstens bij het eerste lezen zoo. Als je „samen” bent, ben je „op dezelfde plaats” en omgekeerd.

Maar als morgen een trein naar Amsterdam gaat, dan zijn de reizigers wel allemaal „op dezelfde plaats”. Maar ze gaan toch niet „samen”. De één gaat er heen voor zaken, de tweede voor familiebezoek, een derde naar het Rijksmuseum. Ieder heeft een verschillend doel. Ze reizen allen op eigen gelegenheid en met eigen bestemming, doch ze reizen niet als groep, niet „samen”.

Zoo staat het hier: ze waren allen samen, d.w.z. als groep, bijeen op dezelfde plaats.

Zij allen, d.w.z. die honderdtwintig discipelen van Hand. 1, zij zijn bijeen ergens in een huis, misschien